

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **K. L. N.**, zastoupený Mgr. Janem Cimbůrkem, advokátem, se sídlem Bořetín 73, Kamenice nad Lipou, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 65, Praha 10 – Vršovice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. června 2011, č. j. 902/530/11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. května 2014, č. j. 6 A 279/2011 - 64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ústí nad Labem (dále též „oblastní inspektorát ČIŽP“) uložila žalobci jakožto vlastníkovu lesa pokutu ve výši 1 500 000 Kč za poškození životního prostředí v lesích, a to rozhodnutím ze dne 21. března 2011, č. j. ČIŽP/44/OOL/SR01/1011712.015/11/UVA. Žalobce měl vlastním zaviněním vytvořit podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů ve smyslu § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů. Tento následek měl žalobce vyvolat předmýtní a mýtní těžbou, konkrétně přibližováním vytěžené dřevní hmoty

z lesních porostů z provedených těžeb v období 15. dubna 2010 až 10. května 2010, ke kterému došlo na části lesního pozemku p. č. 512 v k. ú. Bylochov (dále jen pozemek p. č. 512). Poškození spočívalo v nadměrném narušení (rozježdění) zjištěných lesních přibližovacích linií a cest, jehož důsledkem bylo rozšíření a prohloubení jejich profilu. Souběžně s tím došlo podle zjištění oblastního inspektorátu ČIŽP v místech vyústění přibližovacích linek do tras přibližovacích cest na témže pozemku k silnému narušení (rozježdění) půdního povrchu. Tím došlo k nepřiměřenému poškození půdy, bylo zvýšeno nebezpečí eroze a byl nepřiměřeně poškozen vodní režim v daném území. Dále pak ke dni 11. listopadu 2010 nebyly ošetřeny asanačním nátěrem stromy poškozené odřením z období 15. dubna 2010 až 10. května 2010.

[2] Proti uložení pokuty se žalobce bránil odvoláním, které Ministerstvo životního prostředí jako žalovaný zamítlo svým rozhodnutím ze dne 20. června 2011, zn. 902/530/11. Žalobce podal proti odvolacímu rozhodnutí správní žalobu k Městskému soudu v Praze, ani zde však neuspěl, neboť soud jeho žalobu jako nedůvodnou zamítl rozsudkem označeným v návěti.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Proti výše uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce (dále též „stěžovatel“) dne 8. září 2014 kasační stížnost. Pro její obsáhlou rozdělnost Nejvyšší správní soud kasační námítky stěžovatele do několika tematických okruhů. Ke každému okruhu přiřadil též stručné shrnutí reakce žalovaného, který ve svém vyjádření ze dne 30. září 2014 navrhl kasační stížnost zamítnout; vyjádření žalovaného bylo stěžovateli 7. října 2014 zasláno na vědomí.

Ila. Věcná příslušnost správního orgánu

[4] Skutek byl spáchán na území chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Stěžovatel proto tvrdí, že věcně příslušná k provedení státní kontroly a vydání sankčního rozhodnutí byla správa uvedené chráněné krajinné oblasti, nikoliv oblastní inspektorát ČIŽP. Žalovaný k tomu uvádí, že ČIŽP má celorepublikovou působnost, a to včetně zvláště chráněných území.

Ilb. Skutku se dopustila jiná osoba

[5] Stěžovatel namítá, že těžbu neprováděl. Již dne 1. února 2010 totiž prodal lesní porosty na pozemku p. č. 512 rakouské společnosti L. Neumüller GmbH&Co KG a pozemek jí pronajal do 31. prosince 2012, kdy měl být podle smlouvy znovu zalesněn. Tato společnost pak provedla těžbu pomocí techniky pronajaté od rakouské společnosti Österreichische Bundesforste AG. Stěžovatel tyto skutečnosti uvedl poprvé až v žalobě, zastává však názor, že oblastní inspektorát ČIŽP je měl zjistit sám z úřední povinnosti, neboť k tomu měl dostatek indicií – v jednotlivých protokolech z inspekčních šetření uváděl totiž vedle něj, jakožto vlastníka lesa, jako další odpovědnou osobu společnost Österreichische Bundesforste AG. Tyto informace mohl údajně sdělit správnímu orgánu i stěžovatelem ustanovený odborný lesní hospodář, kdyby jej správní orgán v řízení vyslechl. Městskému soudu, který tuto obranu odmítl jako účelovou, pak stěžovatel vytýká, že mylně interpretoval důkazy, které stěžovatel v průběhu soudního řízení předložil. Jednalo se o smlouvu uzavřenou mezi stěžovatelem a společností L. Neumüller

pokračování

GmbH&Co KG o prodeji lesních porostů a pronájmu pozemků, dále o bankovní potvrzení o převodu 3,1 mil. Kč na základě této smlouvy a konečně o doklady, jimiž společnost Österreichische Bundesforste AG fakturuje společnosti L. Neumüller GmbH&Co KG určité částky v měně Euro za pronájem harvestoru a tahače, resp. za výstavbu cest. Městský soud poukázal na to, že stěžovatel figuruje ve společnosti, jež měla od něj podle smlouvy koupit lesní porosty a provádět těžbu, a že z bankovního potvrzení vyplývá, že se vztahuje ke zcela jiné transakci, konkrétně k nákupu pozemků v k. ú. Bylochov. Stěžovatel naopak označuje bankovní převod za nezpochybnitelný a trvá na tom, že jde o platbu, kterou s ním společnost L. Neumüller GmbH&Co KG vyrovnala kupní cenu za lesní porosty na předmětném pozemku.

[6] Žalovaný v reakci na tuto kasační námitku především poukazuje na to, že stěžovatel v průběhu celého správního řízení – a to ani při ústních jednáních ani v podaném odvolání – nezpochybňoval skutečnost, že je jako vlastník lesa odpovědný za provedenou těžbu. Upozorňoval pouze na spoluodpovědnost odborného lesního hospodáře (kterou se žalovaný zabýval). Žalobce se dokonce k odpovědnosti za vzniklý stav výslovně přihlásil dopisem ze dne 17. prosince 2010, kde mimo jiné uvedl, že „*vlastník lesa považuje vzniklé škody co do výše a rozsahu jako běžné při zvolené výrobní technologii*“ a že „*jednal v dobré víře tak, aby většinu vzniklých škod přenesl na svoje pozemky*“. Proto má žalovaný skutkový stav za dostatečně zjištěný výpisem z katastru nemovitostí, kde stěžovatel figuroval k datu vydání rozhodnutí jako vlastník pozemku p. č. 512. Tvzení zcela nových skutečností o pronájmu pozemku p. č. 512 jiné osobě a předložení nových důkazů až v soudním řízení vnímá žalovaný jako účelové jednání, zejména poukazuje na možnost dodatečného vytvoření či pozměnění důkazů. Zohlednění předložených důkazů soudem nadto žalovaný hodnotí též jako nepřípustné; v této souvislosti poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 2009, č. j. 2 Afs 35/2009-91.

IIc. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného i rozsudku městského soudu

[7] Stěžovatel poukazuje to, že žalovaný v odvolacím rozhodnutí doslovně přebíral text vyjádření oblastního inspektorátu ČIŽP k jeho odvolání, jež bylo součástí postoupení odvolání stěžovatele odvolacímu orgánu. Takový postup je podle něj v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (povinností zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti) a s § 89 odst. 1 a 5 správního řádu (míněn je zřejmě § 90 odst. 1 a 5 správního řádu vymezující možné výroky rozhodnutí odvolacího orgánu), a dále s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (možnost domáhat se práva u soudu nebo jiného orgánu). Žalovaný k tomu uvádí, že takovýto postup není v rozporu s žádným právním předpisem. Navíc převzetí se podle něj týkalo popisu skutkového stavu, jehož zjišťování je doménou první instance.

[8] Stěžovatel dále namítá, že městský soud zcela pominul v odůvodnění svého rozsudku některé žalobní body, a to:

- Nebylo prokázáno, že veškeré rozježdění terénu způsobila těžba na pozemku p. č. 512, v lokalitě jsou i jiné lesní pozemky odlišných vlastníků.
- Stěžovatel nechal na své náklady opravit již před vydáním prvostupňového rozhodnutí některé poškozené části lesních cest a ošetřit asanačním nátěrem odřené

stromy, přičemž nesouhlasí s hodnocením oblastního inspektorátu ČIŽP na základě šetření provedeného dne 26. dubna 2011, podle něhož šlo o opatření nedostatečná, ba dokonce zhoršující situaci v daném území.

- Stěžovatel zpochybnil v žalobě předpoklad správních orgánů, že došlo k ohrožení životního prostředí. Stěžovatelovy fotografie z července 2011 doložené soudem dokazují, že ani po téměř půl roce od vydání rozhodnutí o uložení pokuty nedošlo k následkům, které předpokládal oblastní inspektorát ČIŽP, tj. k zadržování vody ve vyjetých kolejích, erozi, sesuvům půdy a rozšíření biotických a abiotických škodlivých činitelů. Kromě fotografií chtěl stěžovatel předložit soudu též znalecký posudek k následkům těžební činnosti. Nenašel však znalce, který by měl oprávnění pro všechny požadované obory znalecké činnosti, proto navrhl soudu, aby znalecký posudek opatřil sám. Soud se s jeho návrhem nevypořádal, resp. odůvodnil odmítnutí provedení navrženého důkazu jen tím, že by znalec nemohl vycházet ze situace, která tu byla v době napadeného rozhodnutí.
- Není jasné, kdy bylo správní řízení zahájeno – zda protokolem o kontrole ze dne 8. července 2010, nebo až oznámením o zahájení řízení ze dne 8. listopadu 2010 – a zda tedy všechny procesní úkony učiněné před 8. listopadem 2010 jsou legitimní.
- Stěžovatel se nedostavil na dvě ústní jednání svolaná oblastním inspektorátem ČIŽP z důvodu vážné nemoci své matky, spoléhal se přitom na lesního hospodáře, který nedodržel své závazky z ústně uzavřené mandátní smlouvy a ústně udělené plné moci.

[9] Žalovaný se vyjádřil pouze k otázce zahájení řízení (neboť ji stěžovatel uplatnil duplicitně jako samostatnou kasační námitku) v tom smyslu, že stěžovatel tuto vadu namítl poprvé až v žalobě a že datum zahájení správního řízení nemá na naplnění skutkové podstaty deliktu žádný vliv.

IId. Nedostatečně zjištěný skutkový stav

[10] Stěžovatel připomíná žalobní body, v nichž tvrdil, že správní orgány nezjistily dostatečně skutkový stav. Především neexistuje žádná fotodokumentace původního stavu pozemku p. č. 512 před zahájením těžby. Oblastní inspektorát ČIŽP zde vykonal po zahájení těžby dne 15. dubna 2010 šetření, při němž např. odebíral vzorky oleje z harvestoru, žádné fotografie však nepořídil. Podle stěžovatele byla řada lesních cest silně rozježděna už před započatím těžby, přičemž některé z nich těžební firma vůbec nepoužila. K tomu navrhl vyslechnout dva svědky (jedním z nich je stěžovatelem ustanovený odborný lesní hospodář), soud však jeho návrhu nevyhověl a spokojil se jen se slovním popisem stavu lesního porostu v protokolu z šetření oblastního inspektorátu ČIŽP ze dne 15. dubna 2010. Stěžovatel dále opakovaně namítá, že způsobené škody jsou v protokolech z místních šetření a v rozhodnutích správních orgánů popsány jen velmi obecně, chybí jejich přesná specifikace, plánky se zaznačením míst, kde se vyskytují, není zřejmá lokalizace pořízených fotografií apod. S tímto žalobním bodem se podle stěžovatele vyrovnal městský soud nedostatečně.

pokračování

[11] Žalovaný k tomuto bodu obsáhle citoval z protokolů z místních šetření i z rozhodnutí oblastního inspektorátu ČIŽP. Podotkl, že v průběhu správního řízení stěžovatel skutkový stav nezpochybňoval. Při svém prvním místním šetření v dané věci dne 15. dubna 2010 (po zahájení těžby) vyhodnotili podle žalovaného inspektoři ČIŽP stav lesních porostů i sítě lesních cest jako souladný s lesním hospodářským plánem, proto nepovažovali za nutné pořizovat fotodokumentaci. Žalovaný nabízel městskému soudu možnost vyslechnout jako svědky inspektory, kteří toto místní šetření prováděli a byli přítomni ústnímu jednání soudu jako veřejnost, soud to však nepovažoval za nutné. Při dalším místním šetření dne 10. května 2010 již inspektoři konstatovali zhoršení stavu lesních cest a fotodokumentaci provedli. Fotodokumentace z tohoto i následných šetření, včetně protokolu o zajištění důkazu ze dne 8. července 2010, je podle žalovaného řádně popsána na str. 3 až 5 rozhodnutí oblastního inspektorátu ČIŽP. Přiřazování popisků a umístění jednotlivým fotografiím však považuje žalovaný za nesmyslné a nemožné. Popis skutku ve vydaných rozhodnutích považuje žalovaný za dostatečný. Stěžovatel podle něj způsobil rozježdění stávajících i nově vytvořených lesních cest na pozemku p. č. 512 v celkové délce 1800 m, takže místy zaklesávaly až 1 m pod úroveň původního terénu, v některých místech až na skalní podloží. Došlo k obnažení a zpřetrhání kořenů stromů až do 5 cm průměru v březích stávajících cest a k odřetí kmenů stromů, jež nebyly ošetřeny asanačním nátěrem. Voda, která dříve rovnoměrně zavlažovala lesní porosty, se držela ve vyježděných kolejích i v době sucha a v důsledku zhutnění zeminy vytlačené z kolejí nestékala rovnoměrně dále po svahu, nýbrž v terénních prohlubeninách přetékala přes okraj přibližovací linky a odtékala soustředěnými proudy s již patrnými známkami vodní eroze. Podpůrně žalovaný poukázal na shodné závěry odborného posudku Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů ze dne 25. února 2011, který si nechal vypracovat Městský úřad Litoměřice jako orgán ochrany lesa pro účely jiného řízení se stěžovatelem, byť žalovaný výslovně uvedl, že tento posudek nebyl podkladem napadeného správního rozhodnutí.

Ile. Nesprávně odůvodněná výše pokuty

[12] Tím, že správní orgány podle stěžovatele nezjistily dostatečně rozsah budoucího možného poškození životního prostředí v lese, nemohly jej ani náležitě zohlednit jako hlavní hledisko při stanovení výše pokuty. Odhadnout rozsah a intenzitu hrozícího poškození by mohl podle stěžovatele jedině znalec. Oblastní inspektorát ČIŽP k tomu neměl potřebnou nezávislost ani odbornou způsobilost, neboť všichni úředníci, kteří prováděli místní šetření, jsou lesní inženýři, nikoliv odborníci na vodní erozi, působení biotických činitelů atd. Správní orgány podle stěžovatele také nezohlednily při určování výše pokuty fakt, že stěžovatel nechal již před vydáním prvostupňového rozhodnutí opravit na své náklady poškozené lesní cesty a ošetřit asanačním nátěrem odřené stromy. Ve vyjádření ke stěžovatelovu odvolání sice oblastní inspektorát ČIŽP uvedl, že tyto skutečnosti zohlednil na str. 11 svého rozhodnutí, podle stěžovatele však v rozhodnutích obou správních orgánů chybí jakákoliv zmínka o nápravě, kterou provedl. Stěžovatel nadto viní oblastní inspektorát ČIŽP i ze zaujatosti vůči své osobě. Nesouhlasí s hodnocením provedeného způsobu těžby jako kořistnického a poukazuje na to, že kdyby tomu tak bylo, pak měli úředníci oblastního inspektorátu ČIŽP těžbu zastavit již při druhém místním šetření dne 10. května 2010 (stěžovatel popírá, že by těžba byla k tomuto datu prakticky před dokončením, jak tvrdil žalovaný). V této souvislosti

poukazuje stěžovatel též na vyjádření oblastního inspektorátu ČIŽP k podanému odvolání, kde na str. 8 oblastní inspektorát k výši pokuty uvádí, že výše pokuty musí být vždy vyšší než obohacení pachatele deliktu. Městskému soudu stěžovatel vytýká, že ačkoliv tuto úvahu vyhodnotil jako chybnou, neshledal v ní vadu způsobující nezákonnost napadeného rozhodnutí. Konečně žehrá stěžovatel též na to, že správní orgány při stanovení výše pokuty přihlédly k jeho majetku evidovanému v katastru nemovitostí bez toho, že by jej znalecky ocenily. Tvrdí, že je průměrně majetný a výše pokuty je pro něj likvidační.

[13] Žalovaný k otázce výše pokuty uvedl, že sice existují metody výpočtu již vzniklé újmy na životním prostředí, v daném případě však jde o ohrožovací delikt, proto se výše pokuty stanovuje s ohledem na kvalifikovaný odhad následků neoprávněných zásahů do ekosystému. Správní orgány nicméně při ukládání pokuty zohlednily a v rozhodnutích uvedly rozsah plochy zasažené škodlivou činností stěžovatele – šlo o 16,49 ha dotčených lesních porostů a 7 200 m² poškozených lesních cest (vypočítáno jako součin celkové délky cest, tj. 1800 m, a jejich průměrné šířky, tj. 4 m). Přitom posunutím termínu těžeb a přibližování do suššího období roku, spolu s uplatněním šetrnější technologie, se dalo nepřiměřeným škodám předejít. Vedle toho přičetly správní orgány stěžovateli k tíži, že pozemek p. č. 512 je součástí III. resp. IV. zóny CHKO Kokořínsko. Naopak v jeho prospěch hovořil fakt, že šlo z jeho strany o první prokázané porušení zákona. S ohledem na tyto skutečnosti byla pokuta uložena ve výši jedné třetiny zákonné sazby. Správní orgány se zabývaly i postupem žalobce po provedení těžby, ten však žádná nápravná opatření nečinil. Jediné nápravné opatření, které stěžovatel prokazatelně provedl ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí, byla asanace přibližovací linky vedené po pozemku p. č. 1382 ve vlastnictví jiného vlastníka, a to na základě smlouvy s tímto vlastníkem. Zásahy stěžovatele na tomto cizím pozemku však nebyly předmětem sankčního řízení. Naproti tomu na pozemku stěžovatele p. č. 512 byl stav bez jakýchkoliv změn ještě 11. listopadu 2010, kdy zde oblastní inspektorát ČIŽP konal místní šetření. Žalovaný dále vysvětluje, že kořistnický způsob těžby stěžovatele spočíval v tom, že preferoval při těžbě převážně silné dimenze jedinců lesních dřevin a maximálně tím snížil celkové zakmenění. Záměr stěžovatele o dosažení maximální výtěže dřevní hmoty považuje žalovaný na základě provedených místních šetření za zcela zřejmý. Zastavení těžby ze strany oblastního inspektorátu ČIŽP by však bylo zbytečným krokem, neboť při místním šetření dne 10. května 2010 byly mytní úmyslné těžby dokončeny a předmytní úmyslné těžby byly před dokončením. Zde žalovaný poukazuje na to, že stěžovatel si v kasační stížnosti protiřečí, neboť sám v jejím bodě F.7 uvádí, že těžba byla dokončena v dubnu 2010. Úvahu oblastního inspektorátu ČIŽP, že výše pokuty má být vyšší než obohacení pachatele deliktu, sice hodnotí žalovaný jako problematickou, avšak poukazuje na to, že páchaní deliktu se nesmí pachateli finančně vyplatit, jinak by zcela chyběl výchovný účinek sankce. Konečně ke zjišťování majetku stěžovatele v katastru nemovitostí žalovaný uvedl, že jím chtěly správní orgány předejít uložení likvidační pokuty. Své úvahy v tomto směru opřely o údaje z veřejných zdrojů. Pokud je stěžovatel chce popírat, leží na něm podle žalovaného důkazní břemeno.

II.f. Chybějící rozhodnutí o odkladném účinku

[14] Stěžovatel poukazuje též na vadu řízení před městským soudem, který nikterak nerozhodl o jeho návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, jenž podal soudu dne 6. září 2011.

pokračování

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná. Svou argumentaci k jednotlivým bodům kasační stížnosti rozdělil Nejvyšší správní soud stejně jako výše do jednotlivých tematických okruhů. Úvodem Nejvyšší správní soud pro pořádek připomíná, že správní orgány uložily stěžovateli pokutu podle ustanovení § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, které zní: *„Inspekce uloží pokutu až do výše 5 000 000 Kč právnickým nebo fyzickým osobám, které svým jednáním nebo opomenutím ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů.“*

IIIa. Věcná příslušnost správního orgánu

[16] Městský soud na str. 15 svého rozsudku dovodil působnost oblastního inspektorátu ČIŽP § 2 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů, které zní: *„Inspekce dozírá na dodržování ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se funkcí lesů jako složky životního prostředí, právnickými a fyzickými osobami.“* Dále městský soud poukázal na § 4 cit. zákona, kde jsou vymezeny skutkové podstaty deliktů spočívajících v poškození nebo ohrožení životního prostředí v lesích a podle něhož byl stěžovatel shledán vinným. Městský soud také vysvětlil, že ta ustanovení, na něž poukazoval stěžovatel, na daný případ nedopadají. Ustanovení § 47 odst. 3 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, se týká národních parků, nikoliv chráněných krajinných oblastí. Ustanovení § 78 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je pak ustanovením obecným, vůči němuž je § 2 zákona o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa ustanovením zvláštním. Stěžovatel namítá, že městský soud své závěry ohledně vztahu generality a speciality přesvědčivě nevysvětlil, sám však v kasační stížnosti žádnou jinou výkladovou alternativu nenabízí. Nejvyšší správní soud proto jen obecně doplňuje argumentaci městského soudu v tom směru, že zákon o ochraně přírody a krajiny vymezuje v části osmé vlastní skutkové podstaty správních deliktů, jejichž naplnění by mohla postihovat jak správa chráněné krajinné oblasti na základě § 78 odst. 1 cit. zákona, tak i Česká inspekce životního prostředí na základě § 80 odst. 3 cit. zákona (ten upravuje i pravidla pro řešení překryvu kompetencí orgánů ochrany přírody s Českou inspekci životního prostředí). V nyní posuzovaném případě se však jednalo o správní delikt podle zákona o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa. Ten správa chráněné krajinné oblasti postihovat nemůže, neboť jí zákon o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa žádné sankční pravomoci nesvěřuje. Nutně se zde tedy uplatní pouze celorepubliková působnost České inspekce životního prostředí, neboť žádné ustanovení právního předpisu její působnost na území chráněných krajinných oblastí nevylučuje (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 A 82/2002 - 40 ze dne 25. listopadu 2003, publ. pod č. 330/2004 Sb. NSS).

IIIb. Skutku se dopustila jiná osoba

[17] S námitkou, že pachatelem deliktu nebyl stěžovatel, nýbrž právnická osoba, které stěžovatel pronajal pozemek p. č. 512 a prodal lesní porost na něm stojící, se městský soud vyrovnal na str. 14 svého rozhodnutí. Městský soud postupoval správně, když tento žalobní bod vypořádal věcně, namísto toho, aby jej odmítl jako nepřipustný proto, že stěžovatel odpovídající námitku neuplatnil ve správním řízení. V řízení z moci úřední, jehož cílem je uložit účastníkovi povinnost, nemá totiž účastník povinnost tvrzení a břemeno důkazní tíží správní orgán. Zejména pro sankční řízení pak platí, že vůči obviněnému nelze uplatňovat překážku koncentrace řízení, a to ani v řízení odvolacím (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. ledna 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS). Přístup městského soudu tak byl v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. srpna 2008, č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, které stojí na zásadě plné jurisdikce v otázkách hmotně právního posouzení věci. Naopak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 2009, č. j. 2 Afs 35/2009 - 91, na který poukazoval ve svém vyjádření žalovaný, na danou věc nedopadá. Týká se totiž daňové věci, přičemž daňový řád (v daném případě šlo o tehdy účinný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků), obsahuje vlastní specifickou procesní úpravu, která na účastníka daňového řízení klade vyšší nároky, pokud jde o povinnost tvrzení a břemeno důkazní, než je tomu u řízení vedených z moci úřední podle správního řádu.

[18] Nejvyšší správní soud ovšem shledal argumentaci městského soudu správnou i v tom směru, že při věcném hodnocení vznesené námitky zohlednil mimo jiné i fakt, že byla uplatněna poprvé až v žalobě. Věrohodnost tvrzení stěžovatele i jím předložených důkazů to nepochybně dosti snižuje, obzvláště s ohledem na to, že svou procesní pasivitu v tomto směru nijak nevysvětlil. Nelze přehlédnout, že již oznámení o provedení těžby v polovině února 2010 podával stěžovatel jako fyzická osoba, nikoliv tedy společnost L. Neumüller GmbH&Co KG, s níž měl stěžovatel již dne 1. února 2010 uzavřít nájemní smlouvu. Dále pak stěžovatel vystupoval v celém správním řízení jako osoba, jež provedla těžbu na pozemku p. č. 512. Konkrétně se to projevilo v dopise ze dne 17. prosince 2010, z něhož výše (pod bodem IIb.) cituje žalovaný, a dále v textu odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, kde stěžovatel vznesl pouze námitky týkající se stavu lesních porostů a kvality jím provedené nápravy. Správním orgánům tudíž rozhodně nelze vyčítat, že by dovodily odpovědnost stěžovatele bez dalšího toliko z jeho odpovědnosti za stav majetku a za způsob hospodaření s ním a z vlastnictví majetku samého, jako tomu bylo v případě, který Nejvyšší správní soud řešil v rozsudku ze dne 26. října 2004, č. j. 5 A 42/2002 - 43, publ. pod č. 846/2006 Sb. NSS.

[19] Ve světle těchto skutečností pak bylo nutno hodnotit i důkazy, jež stěžovatel předložil městskému soudu. Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje se závěry městského soudu v tom ohledu, že potvrzení o bankovní operaci se nevztahuje k předložené nájemní smlouvě. Jako příjemce částky 3,1 mil. Kč od společnosti L. Neumüller GmbH&Co KG v něm totiž nefiguruje stěžovatel, nýbrž L. D. a jako důvod platby je (německy) uvedeno „kupní smlouva D. a K. lesní katastr Bylochovo“. U ostatních předložených důkazů pak lze mít vzhledem k okolnostem důvodně za to, že byly vyhotoveny dodatečně. Nájemní smlouva mezi stěžovatelem a společností L. Neumüller GmbH&Co KG je podepsána stejným podpisem na straně prodávajícího i kupujícího, nadto měla být uzavřena v týž den,

pokračování

kdy stěžovatel sám pozemek p. č. 512 koupil, tj. 1. února 2010, ačkoliv vklad této kupní smlouvy ve prospěch stěžovatele byl proveden s právními účinky až ke dni 8. února 2010, jak vyplývá z výpisu z katastru nemovitostí založeného ve správním spise. Všechny tyto skutečnosti ve svém souhrnu potvrzují závěr městského soudu, že celá tato žalobní námitka byla vznesena účelově ve snaze vyhnout se dodatečně postihu za správní delikt. Důkazy, kterými stěžovatel svá tvrzení podložil, se zčásti nevztahují k věci, ve zbytku jsou pak nevěrohodné.

IIIc. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného i rozsudku městského soudu

[20] Stěžovateli nemůže dát Nejvyšší správní soud za pravdu ani v tom, že by snad vadu odvolacího rozhodnutí představoval fakt, že odvolací orgán do něj přejal část textu, který mu zaslal oblastní inspektorát ČIŽP jako své vyjádření k odvolání. Odvolací orgán je pochopitelně povinen reagovat na odvolací námitky. Avšak v tom rozsahu, v jakém jsou odvolací námitky (nebo argumentace k nim) totožné s námitkami vznesenými již v řízení před správním orgánem prvního stupně a ten je dostatečně přesvědčivě vyvrátil ve svém rozhodnutí, by nebylo vadou odvolacího rozhodnutí dokonce ani to, kdyby se odvolací orgán na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí výslovně odvolal a ztotožnil se s ním. Obdobně pak nemůže být vadou, jestliže odvolací orgán – pochopitelně po nezávislém a nezaujatém vlastním zhodnocení věci – shledá trefnou a přiléhavou argumentaci použitou prvostupňovým orgánem ve vyjádření k podanému odvolání a vezme ji za svou. Obdobně se ostatně již dříve Nejvyšší správní soud vyjádřil k vzájemnému vztahu soudního rozhodnutí o správní žalobě a žalobou napadeného správního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud opakovaně shledal, že pouze samotný fakt, že soud nenalezne dostatek nových slov k vyjádření závěrů vyslovených již odvolacím správním orgánem a namísto toho se s odůvodněním přezkoumávaného správního rozhodnutí výslovně ztotožní, nepřezkoumatelnost jeho rozsudku způsobit nemůže (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. července 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, publ. pod č. 1350/2007 Sb. NSS, nebo rozsudky č. j. 6 As 43/2013 - 68 ze dne 27. května 2014 a č. j. 6 As 54/2013 - 128 ze dne 12. listopadu 2014).

[21] Pokud jde o žalobní body, které podle stěžovatele nevypořádal ve svém rozsudku městský soud a zatížil jej tak nepřezkoumatelností, Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že spíše než o samostatné žalobní body šlo o dílčí argumenty či tvrzení stěžovatele k jednotlivým žalobním bodům, jež mnohdy zůstaly jen v rovině obecné námitky bez podrobnějšího odůvodnění. Nelze než poukázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. ledna 2013, č. j. 6 Ads 127/2012 - 22, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že „[v] odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud neměl podle názoru Nejvyššího správního soudu za povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci uplatněnou stěžovatelkou a tu obsáhle vyvrátit, nýbrž uchopit obsah a smysl její žalobní argumentace a vypořádat se s ní“. Tomuto požadavku městský soud podle názoru Nejvyššího soudu v dané věci dostál.

[22] Stěžovatel sice uvedl, že v lokalitě jsou i jiné lesní pozemky odlišných vlastníků, a že tudíž rozježdění lesních cest nemusela způsobit jen vozidla provádějící těžbu na jeho pozemcích, nijak však toto své tvrzení nerozvedl. Netvrdil například, že by konkrétní sousední vlastník v předmětném období na jaře 2010 pojížděl po jeho pozemku p. č. 512 těžkou technikou apod. Za této situace nelze městskému soudu vytýkat, že se s tímto jeho žalobním bodem vyrovnal na str. 14-15 svého rozsudku jen obecným poukazem na to, že

původní stav stěžovatelova pozemku i cest na něm byl dobrý, jak vyplývá z protokolu z prvního inspekčního šetření oblastního inspektorátu ČIŽP ze dne 15. dubna 2010.

[23] Stěžovatel sice tvrdil v žalobě, že nechal na své náklady opravit již před vydáním prvostupňového rozhodnutí některé poškozené části lesních cest a ošetřit asanačním nátěrem odřené stromy, přičemž tato opatření byla podle jeho názoru dostatečná, avšak nepředložil žádný důkaz o tom, kdy, v jakém rozsahu a v jaké kvalitě asanační zásahy provedl. Vzhledem k naprosté nepodloženosti stěžovatelova tvrzení se jeví jako odpovídající reakce městského soudu, který na str. 16 rozsudku pouze poukázal na to, že ještě 11. listopadu a 17. prosince 2010 prováděl oblastní inspektorát ČIŽP na místě inspekční šetření (a shledal setrvale se zhoršující stav bez opatření k nápravě), přičemž jeho závěry stěžovatel nezpochybnil. Úvahy žalovaného o výši uložené pokuty vyhodnotil městský soud na str. 17 svého rozsudku i s ohledem na další skutečnosti jako odpovídající skutkovému stavu, neboť, jak uvádí městský soud na str. 15 svého rozsudku, provedená opatření k nápravě sice nebylo rozhodná pro posouzení naplnění skutkové podstaty deliktu, avšak byla zohledněna ve výši uložené sankce. K tomu je možno doplnit, že po podání odvolání, v němž stěžovatel namítal mimo jiné, že provedl ve věci nápravu, vykonal oblastní inspektorát ČIŽP na místě dne 26. dubna 2011 další inspekční kontrolu, aby jeho tvrzení ověřil. V zápise z kontroly, který reprodukuje žalovaný v odvolacím rozhodnutí, popsal oblastní inspektorát podrobně provedené zásahy. Zhodnotil je celkově jako nedostatečné (jen některé stromy byly natřeny asanačním nátěrem, nebyly odstraněny následky eroze v lesních porostech) a zčásti jako pozdní (po celé vegetační období v roce 2010 v době výskytu houbových onemocnění zůstaly stromy nátěrem neošetřeny), zčásti jako kontraproduktivní (při urovnávání lesních cest těžkou technikou došlo k jejich rozšíření a k dalšímu poškození půdního krytu). Stěžovatel sice vyslovil s tímto hodnocením v žalobě nesouhlas, avšak učinil tak „holým“ způsobem, tj. bez jakéhokoliv zdůvodnění. Pak se ovšem těžko může dovolávat v této otázce jakékoliv argumentace ze strany městského soudu a označovat jeho rozsudek za nepřezkoumatelný, když městský soud se veškerými jeho tvrzeními, která argumentačně podložena byla, odpovídajícím způsobem zabýval a na str. 15 svého rozsudku ze závěrů kontroly provedené dne 26. dubna 2011 výslovně vychází, čímž je aprobejuje. Přiměřeně lze v této souvislosti poukázat na rozsudky zdejšího soudu ze dne 14. července 2011, č. j. 1 As 67/2011 – 108, nebo ze dne 23. června 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54, z nichž vyplývá, že preciznost ve formulaci obsahu stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu.

[24] Pokud jde o žalobní bod, v němž stěžovatel namítal, že k ohrožení životního prostředí v lesích v rozsahu předpokládaném oblastním inspektorátem ČIŽP nakonec nedošlo, s tím se městský soud vyrovnal na str. 15 svého rozsudku. Potvrzení toho, že narušení terénu mělo následky předpokládané zákonem, představuje podle městského soudu mimo jiné výskyt vývratů a polomů zjištěný při kontrole provedené po podání odvolání dne 26. dubna 2011. To je také logicky poslední skutkový stav, který mohl vzít městský soud za základ svého rozhodnutí, neboť podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání správního rozhodnutí. Napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 20. června 2011 a stěžovatel sám své fotografie, jež mají stav jeho pozemků dokládat, řadí do července 2011. Je pravda, že správní orgány byly povinny prokázat a zdůvodnit, v čem ohrožení životního prostředí

pokračování

spočívalo, neboť škodlivý následek je součástí skutkové podstaty deliktu, za nějž byl stěžovatel poškozen (srov. k tomu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. července 2008, č. j. 1 As 15/2007 - 141, publ. pod č. 1727/2008 Sb. NSS). Rozsah a charakter způsobených škod na lesních cestách je ovšem dostatečně zachycen na řadě fotografií z jednotlivých inspekčních šetření oblastního inspektorátu ČIŽP konaných v rozmezí od května do prosince 2010 a míru, v jaké tyto zásahy do lesního prostředí představují ohrožení životního prostředí, odborně zhodnotil oblastní inspektorát ČIŽP ve svém rozhodnutí. Česká inspekce životního prostředí byla zřízena mimo jiné k ochraně životního prostředí v lesích a pro tento účel je odborně vybavena. Žalovaný stejně jako městský soud tak těžko mohli zadat znalecký posudek v situaci, kdy o odborných závěrech učiněných prvostupňovým správním orgánem neměli pochybnosti, jež by mohla vyvolat např. kritika těchto závěrů ze strany znalce zajištěného stěžovatelem. Městský soud tedy zcela správně zamítl návrh na provedení důkazu znaleckým posudkem v dané situaci jako nedůvodný, a to i s poukazem na jeho potenciálně malou vypovídací hodnotu, když by měl znalec zkoumat stav pozemku p. č. 512 s více než ročním odstupem od provedení těžby a po následných (opožděných) asanačních zásazích stěžovatele.

[25] Pokud jde o zahájení řízení, městský soud na str. 16 svého rozsudku jednoznačně vychází z toho, že řízení o uložení pokuty bylo zahájeno až oznámením o zahájení řízení ze dne 8. listopadu 2010 (což je v souladu s § 46 odst. 1 věta první správního řádu). Stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti nevysvětlil, jakým způsobem měla jeho práva zasáhnout zmínka o zahájení řízení v kontrolním protokolu ze dne 8. července 2010, resp. v čem spatřuje případnou nelegitimitu úkonů provedených před doručením oznámení o zahájení řízení. Nejvyšší správní soud proto jen pro úplnost poznamenává, že i oblastní inspektorát ČIŽP vycházel při svém postupu až do 8. listopadu 2010 z toho, že správní řízení zahájeno vůči stěžovateli není. Prováděl totiž pouze inspekční kontroly na místě, dále dne 29. července 2010 vydal usnesení o zajištění důkazu před zahájením řízení podle § 138 správního řádu (kde v podstatě jen zopakoval závěry poslední provedené kontroly) a dopisem ze dne 20. září 2010 předvolal stěžovatele k podání vysvětlení před zahájením řízení podle § 137 odst. 1 správního řádu (stěžovatel se k podání vysvětlení bez omluvy nedostavil, oblastní inspektorát ČIŽP z toho však nevyvozoval v řízení žádné důsledky). K zásahu do stěžovatelových práv předčasnou zmínkou o zahájení řízení v protokolu o kontrole ze dne 8. července 2010 tak zcela zjevně nikterak dojít nemohlo.

[26] Také stěžovatelovy poukazy na to, jaké důvody jej vedly k tomu, že se neúčastnil aktivně správního řízení na prvním stupni a svolaných ústních jednání, sice v žalobě obsaženy byly, avšak postrádaly jasné argumentační vyústění. Stěžovatel neuvedl, jakým způsobem měly správní orgány zohlednit smrt jeho matky nebo nečinnost jeho odborného lesního hospodáře, údajně ústně pověřeného stěžovatelovým zastupováním. S ohledem na to nelze dovozovat nepřezkoumatelnost rozsudku městskému soudu z toho, že tato izolovaná skutková tvrzení stěžovatele ponechal bez povšimnutí.

III.d. Nedostatečně zjištěný skutkový stav

[27] Stěžovatel zpochybňuje závěry městského soudu stran zjištěného skutkového stavu, jednak pokud jde o původní stav lesních cest na pozemku p. č. 512, jednak ohledně rozsahu a intenzity škod způsobených těžbou. Zjišťování skutkového stavu ve správním soudnictví je doménou soudu první instance. Nejvyšší správní soud rozhoduje zpravidla bez jednání

(srov. § 109 odst. 2 s. ř. s.) a závěry městského soudu by byl oprávněn korigovat zejména tehdy, pokud by se soud při hodnocení skutkového stavu zjištěného správními orgány a při posuzování důkazních návrhů účastníků dopustil excesu. V daném případě však městský soud na str. 6 svého rozsudku vysvětlil, proč nepovažoval za nutné předvolávat svědky navržené stěžovatelem, kteří by měli popsat stav pozemku p. č. 512 před započítáním těžby. Soud měl předmětné skutečnosti za dostatečně prokázané protokolem o inspekční kontrole ze dne 15. dubna 2010 (proto ostatně nevyužil ani nabídku žalovaného ohledně výpovědi inspektorů, kteří kontrolu prováděli, jak ve svém vyjádření popsal žalovaný). K tomu možno doplnit, jak již Nejvyšší správní soud uvedl výše, že stěžovatel ani nenabídl žádnou uvěřitelnou alternativu skutkového děje, zejména neuvedl, kdo měl podle něj lesní cesty na jeho pozemku ještě před zahájením těžby rozjezdit (přičemž k rozježdění by muselo dojít těžkou lesnickou technikou).

[28] Obdobně i v případě kritiky toho, jakým způsobem zachytil oblastní inspektorát ČIŽP svá zjištění o následcích těžby, setrval stěžovatel u obecných výtek a nenabídl soudu žádnou konkrétní námitku proti skutkovým zjištěním. Nepoukázal např. na duplicitu určitých fotografií ani na to, že by byly pořízeny na jiném pozemku, než který byl předmětem šetření. Proti tomu stojí kontrolní zjištění oblastního inspektorátu ČIŽP podrobně popsaná v protokolech z jednotlivých kontrol včetně desítek fotografií zachycujících různá místa na stěžovatelově pozemku p. č. 512 (jen protokol o zajištění důkazu ze dne 8. července 2010 má jako přílohu 44 fotografií opatřených popisky). Velmi podrobně a konkrétně je ostatně celá situace mapově i fotograficky zdokumentována mimo jiné i v protokolu oddělení ochrany přírody Oblastního inspektorátu ČIŽP v Liberci, jehož inspektoři se účastnili kontroly provedené oblastním inspektorátem ČIŽP dne 10. května 2010 (ve správním spise na č.l. 6). Je tedy zřejmé, že výtky stěžovatele vůči zjištěnému skutkovému stavu a kvalitě jeho zaznamenání jsou domnělé, resp. vykonstruované.

IIIe. Nesprávně odůvodněná výše pokuty

[29] Jak již Nejvyšší správní soud uvedl výše, neztotožňuje se s názorem stěžovatele, že by oblastní inspektorát ČIŽP nebyl oprávněn odborně odhadnout rozsah a intenzitu poškození, resp. ohrožení životního prostředí v lesích, které stěžovatel svým jednáním zapříčinil. Právě naopak, Česká inspekce životního prostředí je specializovaným orgánem státní správy, který musí být z povahy věci odborně vybaven k plnění svých úkolů. V opačném případě by inspekce nemohla plnit zákonem uložené povinnosti, zejména zjišťovat porušení právních předpisů na úseku ochrany životního prostředí (včetně ochrany lesa), ukládat sankce a opatření k nápravě apod. Není samozřejmě vyloučeno, aby účastník řízení odborný úsudek ČIŽP v jednotlivém případě zpochybnil, musel by tak však učinit kvalifikovaným způsobem, ať již s pomocí přizvaného znalce, nebo s využitím svého vlastního odborného vzdělání v dané oblasti, případně poukazem na vadu dokazování postihující závěry ČIŽP. Nic takového však stěžovatel neučinil.

[30] Stěžovatel se mýlí i v tom, že by správní orgány nezohlednily opatření k nápravě, která provedl (někdy v období od poslední kontroly před vydáním prvostupňového rozhodnutí do kontroly provedené v souvislosti s podaným odvoláním dne 26. dubna 2011). Oblastní inspektorát ČIŽP ve svém rozhodnutí na str. 11 výslovně uvádí, že stěžovatel žádná nápravná opatření na pozemku p. č. 512 neprovedl. To bylo plně

pokračování

v souladu se skutkovým stavem zjištěným poslední provedenou kontrolou na místě a stěžovatel sám si může přičíst k tíži, že správní orgán neinformoval o nápravných opatřeních, která snad provedl po této kontrole. Oblastní inspektorát ČIŽP svou povinnost zjistit i skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele rozhodně nezanedbal, neboť kontroly na pozemku p. č. 512 prováděl opakovaně. Žalovaný se taktéž v úvahách o výši pokuty zabýval otázkou provedených nápravných opatření, hodnotil je však jako pozdní a nedostatečná v souladu se závěry protokolu o kontrole na místě konané dne 26. dubna 2011 oblastním inspektorátem ČIŽP. Pokus stěžovatele o nápravu tedy zohledněn byl, avšak vzhledem k uplynulému času a kvalitě provedení nemohl být zhodnocen v jeho prospěch. Oblastní inspektorát ČIŽP přitom v protokolu uvádí i konkrétní opatření, která měl stěžovatel přijmout, aby k nové erozi zeminy navezené na rozježděné cesty nedocházelo (zaplůtkování).

[31] Nejvyšší správní soud neshledává oprávněnými ani tvrzení stěžovatele o zaujatosti oblastního inspektorátu ČIŽP vůči jeho osobě. Pro tu nesvědčí již sama historie celého případu, kdy oblastní inspektorát ČIŽP vykonal první kontrolu na místě dne 16. dubna 2010 nikoliv z vlastního podnětu, nýbrž na základě telefonického upozornění Městského úřadu Litoměřice a po něm pak dne 29. dubna 2010 obdržel ještě písemné upozornění CHKO Kokořínsko, že dochází k těžbě, jež svým charakterem není v souladu s právními předpisy. Hodnocení stěžovatelova způsobu těžby jako kořistnického s případem bezprostředně nesouvisí, neboť oblastní inspektorát ČIŽP uložil stěžovateli sankci za rozježdění lesních cest a neošetření podřezaných stromů asanačním nátěrem, nikoliv za nepovolenou předmýtní těžbu a za způsob provedení mýtní těžby (jejich případný postih zřejmě ponechal na orgánu ochrany lesa). Ani jako indicie svědčící o zaujatosti oblastního inspektorátu ČIŽP vůči osobě stěžovatele však tato skutečnost neobstojí, neboť ten v protokolech z jednotlivých inspekčních kontrol toto své hodnocení přesvědčivě vysvětlil.

[32] Stejně tak nelze tvrdit, že oblastní inspektorát ČIŽP byl v celém svém konání veden pouze a jen snahou uložit stěžovateli pokutu a důkaz tohoto tvrzení spatřovat v tom, že při inspekční kontrole dne 10. května 2010 nedošlo k zastavení těžby. V protokolu se skutečně uvádí, že les vykazuje stav jako před dokončením těžby, tedy oblastní inspektorát ČIŽP neměl důvod předpokládat, že by mělo dojít k jakémukoliv dalšímu významnějšímu rozježdění lesních cest nebo zvýšení počtu odřezaných stromů. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že z posledního bodu citovaného protokolu vyplývá, že na rozhodnutí oblastního inspektorátu ČIŽP nepřistoupit k okamžitému zastavení činnosti stěžovatele se podílely i nejasnosti ve vzájemném vymezení kompetencí mezi ním, oblastním inspektorátem ČIŽP v Liberci (oddělení ochrany přírody) a správou CHKO Kokořínsko. Ani to však nemůže nic změnit na faktu, že to byl především sám stěžovatel, kdo odpovídal za to, že bude svou činnost provádět tak, aby nezavinil poškození nebo ohrožení životního prostředí v lesích – zejména mohl, jak vyplývá z kontrolních protokolů, odložit těžbu na sušší období roku. Stěžovatel neumožnil správnímu orgánu, aby mu poskytl informaci o svém (samozřejmě jen předběžném) hodnocení jeho činnosti, i tím, že se neúčastnil ani těch kontrol na místě, k nimž byl později přizván, byť důvody vysvětlil později v žalobě. Své odpovědnosti se zkrátka stěžovatel nemůže zbavit tím, že se ji pokusí svalit na kontrolní orgán.

[33] Pokud jde o úvahu oblastního inspektorátu ČIŽP, že výše pokuty musí být vždy vyšší než obohacení pachatele deliktu, ta se v žádném z obou správních rozhodnutí neobjevuje, oblastní inspektorát ji zmiňuje pouze ve svém vyjádření k podanému odvolání. Nelze samozřejmě vyloučit, že při určování výše pokuty jí byl oblastní inspektorát ČIŽP veden, samozřejmě vedle dalších hledisek, která ve svém rozhodnutí výslovně zmiňuje. Lze přitom souhlasit s krajským soudem, že tato úvaha tak, jak je formulována („musí být vždy vyšší“), je příliš rezolutní. Nebere totiž v úvahu například fakt, že obohacení pachatele může být v některých případech vyšší než horní hranice zákonného rozmezí nebo že další polehčující okolnosti mohou vyžadovat snížení výše pokuty pod částku odpovídající tomu, co pachatel deliktem získal. V principu však tato úvaha podle názoru Nejvyššího správního soudu vadná není, neboť výchovný účinek sankce by mohl být skutečně oslaben tím, pokud by prokazatelné obohacení pachatele významně převýšilo uloženou pokutu (resp. souhrn pokut uložených za totéž jednání, jímž pachatel naplnil skutkové podstaty několika správních deliktů). V daném případě má každopádně Nejvyšší správní soud za to, že k excesu při stanovení výše sankce nedošlo, neboť pokuta ve výši třetiny zákonného rozmezí je pečlivě odůvodněna s ohledem na nejrůznější hlediska, která jsou přehledně shrnuta výše ve vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti v bodě IIe. tohoto rozsudku. Správní orgány ve shodě s § 5 odst. 1 zákona o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa přihlížely zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání, přičemž tento demonstrativní výčet nevylučuje zohlednit též hlediska další, v citovaném zákoně výslovně neuvedená (srov. k tomu shodně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. prosince 2013, č. j. 8 A 63/2010 - 62).

[34] K námitce stěžovatele, že údaje z katastru nemovitostí jeho majetkové poměry neprokazují, lze poznamenat jen tolik, že stěžovatel nic konkrétního o svých majetkových poměrech netvrdí ani nijak konkrétně nezpochybňuje své vlastnictví či hodnotu pozemků, jichž měl být podle výpisu z katastru nemovitostí vlastníkem před vydáním prvostupňového rozhodnutí. Proto může Nejvyšší správní soud na tuto obecnou kasační námitku také jen obecně reagovat ve shodě s vyjádřením žalovaného kasační stížnosti, že oblastní inspektorát ČIŽP učinil pro zjištění stěžovatelových majetkových poměrů dost a chtěl-li stěžovatel jeho zjištění kvalifikovaně zpochybnit, měl proti nim postavit svá vlastní tvrzení a své vlastní důkazy o svých majetkových poměrech, což neučinil. Své tvrzení, že výše pokuty je pro něj likvidační, ponechal místo toho v rovině pouhé nepodložené proklamace.

III f. Chybějící rozhodnutí o odkladném účinku

[35] Městský soud nejenže obdržel od stěžovatele návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ze dne 6. září 2011, ale dokonce stěžovatele vyzval usnesením ze dne 30. září 2011, aby zaplatil soudní poplatek za tento návrh, což stěžovatel učinil dne 7. října 2011. Přesto městský soud až do dne vynesení rozsudku, tedy do 22. května 2014, o návrhu na přiznání odkladného účinku nerozhodl. To nepochybně představuje vadu řízení před městským soudem. Stěžovatel ovšem v kasační stížnosti nijak nevysvětlil, jaký by tato vada mohla mít vliv na zákonnost vydaného rozsudku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ani Nejvyšší správní soud žádnou souvislost mezi opomenutím soudu rozhodnout o procesním návrhu žalobce na poskytnutí předběžné ochrany a zákonností meritorního rozhodnutí nespatřuje. Přehlédnout nelze ani fakt, že stěžovatel po celou dobu řízení soud na jeho opomenutí neupozornil a nedomáhal se nijak toho, aby o jeho návrhu soud rozhodl

pokračování

(ačkoliv soudu adresoval i po zaplacení soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku další podání, např. repliku k vyjádření žalovaného ze dne 16. května 2014).

IV. Závěr na náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že městský soud zhodnotil věc správně a svůj rozsudek přezkoumatelným způsobem odůvodnil. S jednotlivými argumenty stěžovatele se vyrovnal způsobem odpovídajícím míře jejich konkretizace v žalobě. Z výše popsanych důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. jako nedůvodnou a zamítl ji.

[37] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalovaný měl ve věci úspěch, podle obsahu spisu mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu